

(The National Interest, 31. јануар 2011)

Вашингтон треба да престане да се претвара да опстанак САД зависи од одржања одређених режима на власти у Египту, Јемену или Пакистану, или било где другде.

Обамина администрација изгледа да је ухваћена на кривој нози у вези са догађајима у Египту током протекле недеље. Предвиђање државне секретарке Хилари Клинтон од прошлог уторка да је [режим Хоснија Мубарака стабилан](#), те тврдња потпредседника Бајдена да [Мубарак није диктатор](#), тешко да ће наћи место у аналима америчке дипломатије покрај оне Роналда Регана „срушите овај зид“.

Међутим, предвиђање будућности је увек опасан посао. На питање шта влада САД треба да уради у овом моменту, консензус се гради у знак подршке одлуци Обаине администрације да обустави помоћ египатској војсци, и позива да се настави са пружањем помоћи тек када се установи нова влада у Египту, која је посвећена принципима либералне демократије. Тај последњи део може се показати најтежим, у земљи која нема демократске традиције. Неки страхују да ће водећа опозициона група, Муслиманско братство, избити на површину као доминантна сила у земљи (упркос томе што игра малу улогу у протестима, и упркос њиховој изјави подршке секуларном лидеру опозиције Мухамеду Ел Барадеју).

Обамина администрација је заглавила са политиком која није у потпуности плод њених сопствених одлука – попут деценијске подршке америчких пореских обвезника Мубараковом режиму – али такође изгледа да је заробљена од стране доминантног погледа на свет у Вашингтону који је преокупиран проналажењем решења за сваки могући проблем у свету. Овај поглед на свет проистиче из дубоко погрешне претпоставке која рачуна са вероватноћом да ће се у сваком случају десити најгори сценарио, а затим се преувеличава утицај тог најгорег случаја на безбедност САД. У многим од тих случајевима, претпоставља се да ће утицај бити готово катастрофалан. У

стварности, они немају такав утицај готово никада.

Може ли Египат да буде изузетак? То је важна земља с пуним правом, традиционално центар арапског света. Становништво чини 80 милиона људи и веће је него оно Саудијске Арабије, Сирије, Јордана и Либана заједно. Египат је други водећи прималац америчке спољне помоћи, тик иза Израела, а простире се на једној од најважнијих критичних тачака у свету, Суецком каналу. С обзиром на његову величину, утицај и положај, постоји могућност да се протести прошире даље. Немири су такође избили у Јемену, Алжиру и Судани. Саудијци и Јорданци су такође нервозни ових дана.

Па како би требало да реагују САД? У краткорочном периоду, америчка влада треба да успостави равнотежу, а не да буде виђена како прејак погурује смену Мубарака; нити би Вашингтон требало да 'миропомазује' тобожњег престола-наследника, ма ко то био. Порука би требало да буде: египатско становништво треба само да одлучи.

Управо зато што је Вашингтон тако дуго био пријатељ Мубараковог режима, вероватно је да многи у египатском про-демократском покрету гаје антиамеричка осећања. Ово је свакако био случај у Ирану после збацивања шаха. Али опет, то је најгори сценарио. Ако би Мубарак био уклоњен са власти, то би могло представљати проблем за кључне америчке циљеве у региону. Али ми не би требало да претпостављамо да ће оно што долази након тога бити много горе.

Као опште правило, америчка политика не би требало да подржава недемократске режиме на основу погрешне претпоставке да су они нама више потребни него што смо ми њима. Вашингтон треба да престане да се понаша као да опстанак нације зависи од одржања на власти одређених режима у Египту или Јемену или Пакистану, или било где другде. Ако наши преговори са разним владама отпочну од те истински другачије претпоставке, мислим да ћемо бити у много бољем стању у наше доба.

Аутор је директор спољнополитичких студија у вашингтонском институту CATO

(Prevod: NSPM)